

osti noče imeti v našem ostrem redu. Razmere, v katerih zdaj živite, se mi zdé za vas celo primerne. Pred sem treba Boga hvaliti, da se vam je zdravje toliko trdilo, da morete zopet kaplanovati, in da vam dekan oliko prizanesa, in da je vaš duhovni tovariš voljen, vas povsodi nadomestiti, kjer vi s svojimi še skromnimi nočmi ne izhajate.« Kosar je namreč toliko okrevljal, da je bil 23. aprila 1855 nameščen za prvega kaplana v žraskovčah.

Gospodarske stvari.

Nasad gorice.

(Konec.)

Najimenoitnejše gorice so: Ljutomer, Pekre, Radosel, Črešnovce, Brandner, Ritoznoj; tod se mošt od preše prodaja po 30 kr. za liter, tako tudi v Turskem vrhu. Kakšen nasad neki te gorice imajo, morda se na tihem vprašuješ. Kolikor je meni znano iz videnja, zvedbe in berila, pravim ti: V teh goricah povsod pač šipon ali mozler prevlada; le nekaj malega so zmes druge sorte, namreč: muškat, spanijolec, žlahtnina. Preslavni Brandner goji osemnajst različnih sort, in moraš misliti, kako huda vojska je, kadar se te armade stepajo v glavi. Ondi najdeš posebno sorto: rjavino, ki daja moštn posebno dišavo ali aroma. Dragi čitatelj! ako hočeš okusen mošt in prijetno vino pripravljati, nasadi si šipona v svojo gorico, zmes pa eden odstotek žlahtnine, 3 odstotke rjavine, 5 pa mušce, pa boš svoj mošt drago in lahko prodajal; če še imaš eden odstotek kapčine, ne bode nič škodilo. To bi bil izvrsten nasad!

IV. Nova doba, nova šega nam je prinesla v naše gorice tudi novi nasad, s katerim se pa Slovenci nič prav ne moremo sprijazniti; to so ameriški trsi, in tuje rozge sploh: riparija, madejra, ali pa izabela. Izabela je že pokazala svojo vrednost, ki je sicer dobra zato, ker se je ne loti ne vrabič, ne tat, žejo ti pa vendar ugasi. Kupec pa kar zbeži, ako okoli vinograda zasajeno izabelo zagleda. Tukaj ne kupim nič, reče mi kupec, ako sem ga na vinsko kupčijo k mejašu peljal, kjer je izabela rastla; še v pivnico ni šel!

Kar pa Amerikanca zadeva, še nimamo prave poskušnje. Trs šest let bujno raste, hitro použije zalogo ter naglo hirati začne; bojda že v sedmem letu. Jagode so debele, pa zato gnjilobi tembolj podvržene; in joj, ako te dež med trgatvijo dobi, je za 14 dnij prej zrelo; kaka pa bo trpežnost tega vina, hoče poskušnja pričati; vendar mislimo, da vino Amerikanca ne bo trpežno, in v vročini nestanovitno, ker bo imelo premalo kiseline v sebi. Prerano bo hiralo in umiralo, med tem ko je naš domači nasad petnajst do dvajsti let zdržal in rodil; mislimo, da tudi temu uška prizanesla ne bode.

Ne bom sadil ne Izabele, ne Amerikanca, poreče mi mejaš, jaz ostanem pri domačem trsovju; nekdanj so obilno brali, veliko vina imeli, ko še Amerikanca poznali niso. Moj oče so imeli polne pivnice vina; tisti dobri časi se bodo že zopet vrnili. Samo dobro delati, in prav gnojiti je treba. Ne morem ti tega govora za zlo vzeti, dragi sosed, ki se starega, očetovega nasada tako zaupno držiš po nauku Kristusa Gospoda, ki pravi: Vsak nasad, katerega ni zasadil moj oče nebeski, bode izkoreninjen. Le skrbimo za žlahten in rodoviten nasad v naših goricah, pa si bomo zopet veselo prepevali:

Le pijmo rumeno
To žlahtno blago;
Ne b'lo bi pošten
Ne znati domo!

S. G.

Nove hiše.

Zima je, in moramo v hiši čepeti in znotranja dela opravljati. »Ljubo doma, kdor ga ima; kdor ga pa nima, za njim kima.« Srečen je, kdor ima lep in topel dom, da mu ni treba po zimi zmrzavati ali pa se po tujih hišah potikati. Ljudstvo vedno narašča; hiše nastajajo pretesne; zato vidimo nove hiše, kakor gobe naraščati ne samo po mestih, temuč tudi v vaseh. Vsak siromašek si stavi svoj lastni dom, pa se mnogokrat v nepoplačljive dolgove zakopje, ker stavba ga stane po 600 gld. in še višje. Takim in tudi premožnejšim gospodarjem priporočamo nove hiše.

Na Ptujskem polju, v fari Sv. Marjete in tudi inod vidimo zale hiše. Tako novo hišo sem cenil na 1400 gl. pa sem se jako urezal; ker zvedel sem, da je samo tristo goldinarjev stala z vsem zidarskim, kleparskim in mizarjskim delom: res, najcenejša lepota! V tisti okolici so izurjeni možaki, kateri ti za 30 gld. hišni obod iz ila zbutajo; strop ti bodo dobri ljudje podarili; mizar in ključavničar ti bodeta za nizko ceno potrebno pohiše spravila. In tako se boš bodočo zimo že pri svoji peči v lastni hišici grel.

Take nove hiše, kakor tudi lesene, imajo veliko prednost pred kamenitimi ali zidanicami, ki so vedno mrzle in mokre, njihovi stanovniki pa bolni in protinasti. Torišče takim hišam mora biti seveda suho, kakors ploh v mužu si nikdo hiše ne stavi. S. G.

Sejmovi. Dne 15. decembra v Poličanah (svinjski sejem) in pri sv. Križu na Slatini. Dne 18. decembra v Ljutomeru. Dne 19. decembra v Teharji in Imenem (svinjski sejem). Dne 20. decembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 21. decembra na Laškem.

Dopisi.

Iz Rač. (Šolstvo.) Naša lepa slivniška fara je bojda srečna, ker ima štiri šole; skoro bi že dobila peto kolo! Ali vnanje, od cerkve oddaljene šole so za krščansko izrejo otrok močno pogubne. Šolarji ne gredo k šolski sv. maši, učitelji jih ne vodijo k skušnjam iz krščanskega nauka in tako rastejo katoliških starišev otroci, kakor ljuba živinica na ogerski pusti. Nekaj učiteljev se malo briga za krščansko izrejo, temuč so ji še večasih nasprotni, kar sledeča zgodba kaže, ki nas je vse, posebno stariše v srce užalila. Račani smo si morali postaviti velikansko šolsko poslopje, kakor Feldhof pri Gradcu. Vse upiranje bilo je prazno. Za naše krvave žulje se je postavila nova šola. — Dne 15. nov. je bila na Račkem polju »trajbjaga«, za trajbarje ali gonjače so se šolarji porabili, kakor sploh tudi po drugod, postavim na Dornavi. Na tak način se mlad fantič navadi po lovu hoditi, lenobo pasti. In kadar odraste ali kmet postane, tedaj mu je puška ljubša, kakor pa plug ali motika v roki. Tak gospodar navadno vse »zajaga«. Na koncu tega lova se je tak gonjač, šolar Ant. Mlakar, brž nekoliko ovinjen, ponesrečil, da je mrtev obležal pod vozom, kakor je »Slov. Gospodar« predzadnjič poročal. V soboto, 17. novembra je bil pogreb, pri katerem je g. nadučitelj v Račah hotel vso svojo pobožnost pokazati. Nakomandiral je sprevoz z doma. Vsa univerzitetna se pomiče med molitvijo in petjem (ali kaj?!) proti farni cerkvi na Slivnico k pogrebni sv. maši. Bilo bi vse lepo, ako bi ne bil razžaljiv konec. Na komando bivšega požarnega hauptmana, nadučitelja, je morala tropa malih kristjanov — račkih šolarjev — pred cerkvijo napraviti: »Obrni se«, in namesto v cerkev k sv. maši, ki se je za pobitega služila, pelje jih